

Ciència

Salvar la Terra

MIQUEL ANGLARILL

Edward Wilson ha fet un llibre que desperta l'interès pel planeta

La creació. Una crida per salvar la vida a la Terra

Edward O. Wilson
Traducció de Margarida Trias
Empúries
Barcelona, 2007
Preu: 18 euros
Pàgines: 191

Una proposta d'aliança científico-religiosa per salvar la vida a la Terra, amb fonaments científics i plena de lirisme

1 2 3 4 5

Novel·la

Ni un pam de net

■ Joan Josep Isern

Som en un poble de muntanya. Quatre caçadors surten a fer una batuda contra els senglars que amenacen persones i bestiar. Són l'alcalde, el propietari del taller mecànic, l'amo del bar i un amic sense feina coneguda. El primer tret de la cacera serà també l'últim: enmig del bosc s'adonen que aquell tret que un d'ells ha etzibat contra unes branques que es movien no ha impactat en cap senglar sinó en Claudi, un noi deficient del poble que s'hi amagava.

Els quatre es conjuren per camuflar aquell fet fortuït i carregar-li els neulers a un caçador furtiu imaginari. Tot i les sospites dels Mossos d'Esquadra que investiguen el cas, cap prova els incrimina i la mort del noi queda, en aparença, impune.

Aquest és l'argument de la primera part de *Dia de caça*, de Gerard Guix (Vic, 1975), un escriptor que fins ara havia dedicat la major part de la seva producció al gènere teatral, ja sigui com a autor o com a director o guionista.

Dia de caça és un llibre que creix i es va transformant a mesura que el lector s'endinsa en la seva trama. Aquesta capacitat de sorpresa és, al meu parer, la gran virtut del text, ja que posa el lector davant la incògnita de fins on serà capaç l'autor d'estirar i retorçar la trama inicial.

Un cop esvaït el perill de ser condemnats, els quatre protagonistes inicien un procés de remordiments i d'inculpacions mútues en adonar-se que tots tenen un munt de coses per amagar. L'alcalde, les seves aventures extraconjugals portades al límit; l'home del bar, els seus fraus amb les begudes que despatxa; el mecànic, la seva peculiar manera d'aconseguir clients; i l'home sense feina coneguda, la seva afició a perseguir noiets.

Tampoc en la gent que els envolta hi ha un pam de net i, d'aquesta manera, el relat va configurant una trama en espiral en la qual l'atractiu principal és saber fins on pot arribar la capacitat especulativa de l'autor. Agafat d'aquesta manera, *Dia de caça* funciona com un llibre que pot satisfer lectors amb ganes d'esbargir cabòries pròpies a base d'endinsar-se en les alienes.*

Dia de caça

Gerard Guix
Columna
Barcelona, 2007
Preu: 20 euros
Pàgines: 272

1 2 3 4 5

■ David Bueno i Torrens

A finals del segle XXI el canvi climàtic podria causar l'extinció de la meitat de les espècies animals i vegetals. Aquest és el punt de partida de *La creació*, un llibre molt personal d'Edward O. Wilson sobre el futur de la vida a la Terra. Escrit en forma d'epístola a un pastor baptista d'Alabama, sosté que la ciència i la religió són les dues forces més poderoses de la societat, i que com a tals haurien de treballar

plegades en la preservació de la biodiversitat. Wilson (1929) és considerat per la comunitat científica com el màxim especialista en formigues i com el pare de la sociobiologia. La seva tasca s'ha vist distingida amb el Premi Internacional Catalunya 2007.

La creació no és només una obra de divulgació científica, malgrat que és plena de dades i anècdotes interessants i amenes sobre la natura tretes de la seva experiència personal,

sinó una crida a la responsabilitat. Traspasa constantment la frontera de la ciència cap als camps de la filosofia i l'ètica, i descriu la natura des d'un punt de vista molt personal, des de la seva emotivitat més íntima, la qual cosa impregna de lirisme tota l'obra. La seva proposta és molt clara: cal educar les persones perquè tinguin una vida digna i que per dignitat preservin la resta de formes de vida. I ho fa no només des de l'òptica d'un amant de la natura, sinó

desgranant tota una sèrie de motius pràctics, que inclouen la nostra pròpia supervivència, i proposant tot un seguit d'eines per aconseguir-ho, centrades en el coneixement biològic. És un llibre recomanable no només per a naturalistes, filòsofs o humanistes, sinó per a qualsevol persona, atea, agnòstica o creient, que tingui un mínim de sensibilitat mediambiental o que, tot i que no la tingui encara, estigui disposada al repte de buscar-la.*

JOCNOU

Crítica i èxit

EMILI TEIXIDOR

L'èxit editorial de l'any passat a França va ser la novel·la de Jonathan Littell *Les benignes*, que acaba de publicar en català Quaderns Crema. L'obra va rebre el premi Goncourt, i la personalitat de l'autor, un jove nord-americà que escriu en francès i viu a Barcelona, també va ajudar a convertir el llibre en un *bestseller*. Ara que ha sortit en català i castellà, alguns crítics d'aquí han dit que no n'hi havia per a tant, que tot plegat era un producte fabricat pels editors, un fenomen de màrqueting i coses així, en contra de la majoria de crítics francesos i d'alguns d'aquí, que també la van trobar extraordinària.

Més enllà de les pegues que hi troben els crítics, l'interrogant que plantegen és la possibilitat de fabricar un èxit, de fer combregar un munt de lectors amb un artefacte cultural que la publicitat i una colla de crítics -que serien comprats- consideren de primer ordre. "Amb la mediàtica piconadora d'una promoció a l'americana no hi ha ningú que pugui resistir-se en aquesta fira en què el que menys importa és la literatura", ha escrit Miguel Sánchez Ostiz a l'*Abc*, i rebla: "Una gasòfia solemne, pretensiosa, indescriptible, que permet conèixer l'abast del servilisme de la societat literària a les operacions publicitàries de gran envergadura".

Hi ha qui parla de fenomen interessant perquè el lector, tot i ser capaç de reconèixer els elements utilitzats per a la seva fabricació, no pot deduir-ne un programa que els reuneixi intel·ligentment per a alguna finalitat. Potser perquè el programa no existeix, diu el crític. Com pot ser, doncs, que els francesos s'hagin deixat enredar d'aquesta manera? En primer lloc cal dir que si fos veritat que els editors poden fabricar un èxit colossal i que la societat literària és tan servil, cap editor no hauria de tancar el negoci, es produirien fenòmens cada dos per tres i no veuríem fracassos com els que hi ha

sovint, amb grans promocions i sense, amb qualitat reconeguda i sense.

Els editors ho proven tot per triomfar i promocionar el seu catàleg i ningú coneix cap fórmula segura per fer-ho. Recordem que l'autor d'*El codi da Vinci* ja havia publicat altres títols abans d'aquest, per què només *El codi* va arribar al gran públic? Els americans tenen un terme, *sleeper*, per indicar un guanyador inesperat, un cavall de cursa que guanya sense haver tingut possibilitats. *Les benignes*, amb un tema tan vist com els nazis, alguna virtut deu tenir que agradi als lectors i a una colla de crítics.*